

Arend Jan
BOEKESTIJN
MIJMEREN OVERZEE

MIJMEREN OVERZEE

MIJMEREN OVERZEE

AREND JAN BOEKESTIJN

Eburon Delft
2011

ISBN 978-90-5972-594-2 (paperback)

ISBN 978-90-5972-595-9 (ebook)

Uitgeverij Eburon

Postbus 2867

2601 CW Delft

tel.: 015-2131484 / fax: 015-2146888

info@eburon.nl / www.eburon.nl

facebook.com/eburon

Omslagontwerp: Karin de Zwaan

Opmaak: Textcetera Den Haag

© 2011 AREND JAN BOEKESTIJN. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUD

VOORWOORD 9

I LANDEN

DE VERENIGDE STATEN 13

- De Verenigde Staten: uit velen één, 28 augustus 2010 14
- Tevreden Bush, 13 november 2010 16
- Lichtpuntjes na Osama, 21 mei 2011 18
- Erudiet Populisme, 13 augustus 2011 19
- Clash of Civilizations, 17 september 2011 21
- De amorfe revolutie, 22 oktober 2011 23

CHINA 25

- Nieuwe wereldorde, 26 juni 2010 26
- China: zinloze ruzie, 4 september 2010 28
- Politieke archeologie, 30 oktober 2010 30
- Chinese revolte? 26 februari 2011 31

INDIA 35

- India versus China, 21 augustus 2010 36

BONDSREPUBLIEK DUITSLAND 39

- Bondsrepubliek: gekwetste Duitse ziel, 25 september 2010 40
- Bondsrepubliek: de leeuw en de adelaar, 8 jan 2011 42
- Bondsrepubliek: Copy, paste, delete, 12 maart 2011 44
- Duitsland, De prijs van romantiek, 11 juni 2011 45

FRANKRIJK 49

- Franse haat, 1 mei 2010 50
- Frans ongemak, 7 augustus 2010 52
- De lachende derde, 24 september 2011 54

HET VERENIGD KONINKRIJK 57

- Vulgaire Britten, 24 juli 2010 58
- Demonisering, 19 februari 2011 60
- Niet zo speciaal meer, 4 juni 2011 62

NEDERLAND 65

- Irak en de rechtsorde, 9 januari 2010 66
- Feestje voor links, 23 januari 2010 68
- De onweersaanbare aantrekkingskracht van de Deense variant, NRC, april 2010 70
- Kadaffi in de polder, NRC juni 2010 71
- Een waar staatsman is zuinig met hyperbolen, NRC 11 september 2010 73
- Speech die Wilders ook had kunnen houden op 11 september 2010 bij Ground Zero 76
- De juiste oorlog, 11 september 2010 78
- Internationale schade?, 9 oktober 2010 80
- Eenzaam maar niet alleen, NRC, november 2010 81
- Onnodige bemoeienis, 6 november 2010 84
- Vitale belangen, 18 december 2010 85
- Het gelijk van Rutte, 25 december 2010 87
- Naar Afghanistan, 22 jan 2011 88
- Rechtvaardige oorlog, 5 feb 2011 90

OOSTENRIJK 93

ISRAËL 95

- Overleven, 19 juni 2010 96
- Wachten op betere tijden, 16 april 2011 98
- Ontaarde regimes, 18 juni 2011 100
- Recht is macht, 20 augustus 2011 101

IRAN 105

- Sluw spel, 29 mei 2010 106
- Wapengekletter helpt, 23 oktober 2010 108
- Het verdriet van Libanon, 20 november 2010 110

AFGHANISTAN 113

- Spoken uit het verleden, 22 mei 2010 116
- Natievorming niet te koop, 2 juli 2011 117

EUROPA 121

AFRIKA 123

Rwanda: Een slecht geweten, 18 september 2010 124

Zimbabwe: karikatuur, 31 juli 2010 126

Zuid-Soedan: Zelfbeschikking, juli 2011 128

II THEMA'S 131

DE ARABISCHE LENTE? 133

Saoedi-Arabië: op de vulkaan, 5 maart 2011 134

Saoedi-Arabië: scheur in het bastion, 26 maart 2011 136

Libië: olifant in de porseleinkast, 19 maart 2011 138

Libië: Lessen van Irak en Kosovo, 2 april 2011 139

Obama's nachtrust, 9 april 2011 141

Syrië: Mubarak of Khaddafi?, 30 april 2011 142

Libische moeras, 25 juni 2011 144

Hoogmoed, 3 september 2011 146

Osmaanse dromen, 1 oktober 2011 147

Wij en Zij, 29 oktober 2011 149

WIKI LEAKS 153

ISLAM 155

Belgische verweking, 24 april 2010 156

Jong geleerd, 2 oktober 2010 158

Botsing der beschavingen, 15 januari 2011 160

Een tekort aan martelaren, 10 september 2011 161

Een grote vis, 15 oktober 2011 163

EUROCRISIS 167

De grote landen zadelen ons op met nog meer inflatie, Algemeen Dagblad, 22 mei 2002 172

Griekenland valt door de mand, Binnenlands Bestuur 3 december 2004 173

Verenigd in verscheidenheid, Binnenlands Bestuur 19 mei 2005 175

WAS IST LOS IM LAND DER POLDER? (Die Welt 3 juni 2005) 179

Lang leve Adam Smith!, 3 juli 2010 181

Griekse chantage, 13 februari 2010 183

Opstand in Duitsland, 27 maart 2010 184

Slapeloosheid, 8 mei 2010 186
Afscheid van de euro, 15 mei 2010 188
IJsland wijst de weg, 4 december 2010 189
Europees wensdenken, 28 mei 2011 191
Soms is de oplossing een taboe, 18 juni 2011, NRC 193
Achter de feiten aan, 27 augustus 2011 196
Tien mythen over de Euro, 25 oktober 2011 198

INTERNATIONALE INSTITUTIES 203

Impasse bij de VN, 27 november 2010 204

ONTWIKKELINGSHULP 207

Wetenschappelijke Billenkoek, januari 2010, NRC 209
Het Heilige Percentage, BNR boek over babyboomers, 2010 211
Conclusie 216
De meest humane bezuiniging op aarde, NRC, januari 2010 217
Na ons de zondvloed, 30 januari 2010 219
Verloren miljoenen, 20 maart 2010 220
Het nut van oorlog, 10 april 2010 222
Inspiratie uit Benin, 17 april 2010 223
Goed imago, 5 juni 2010 225
Ontwikkelingspoëzie, 10 juli 2010 227
Grote zak met geld, 16 oktober 2010 228
Geld stinkt wel, 6 juli 2011 230
Stop hulp aan dictators, 6 augustus 2011 231

LEZINGEN EN DAGVOORZITTERSCHAPPEN 235

VOORWOORD

Columnisten en essayisten die over contemporaine onderwerpen schrijven kunnen gemakkelijk bevangen worden door de waan van de dag. Die waarschuwing geldt ook voor mij maar er zijn misschien vier onderwerpen waar ik er een beetje in geslaagd ben om mij los te maken van de waan van de dag.

In de eerste plaats ben ik vanaf het begin sceptisch geweest dat de zogenaamde Arabische lente automatisch zou leiden tot meer democratie. Ik maak mij over een overgang van een dictatuur naar een democratie namelijk weinig illusies. De meeste dictators worden op termijn vervangen door nieuwe dictators of op zijn best een 'illiberal democracy'. De term is van Fareed Zakaria en heeft betrekking op landen waar weliswaar min of meer vrije verkiezingen plaatsvinden maar waar democratische instituties ontbreken. Wel denk ik dat dictators willen zij overleven meer verantwoording zullen moeten afleggen bij hun bevolking.

Ook in de casus Libie, het Euro dossier en ontwikkelingssamenwerking heb ik geprobeerd mij voor de waan van de dag te behoeden. In Libie was ik vanaf het begin sceptisch over de mogelijkheid om chaos te voorkomen na de verwijdering van Kaddhafi. Dat wil niet zeggen dat het Westen Benghazi maar gewoon hadden moeten laten bombarderen maar benadrukt wel de beperkingen van buitenlandse interventies. Het is nog maar de vraag of de rebellen in staat zullen zijn om de centrifugale krachten die zij opgeroepen hebben en zelf ook belichamen in toom te houden.

In het Eurodossier ben ik van het begin af tegen de invoering van een Europese Monetaire Unie geweest omdat ik voorzag dat een dergelijke onderneming meer integratie zou vereisen dan haalbaar zou zijn. Ik heb naast recente materiaal ook artikelen die ik 20 jaar geleden geschreven heb over dit onderwerp in deze bundel opgenomen. Dat geeft overigens wel een geestig beeld. Ik was tegen de gemeenschappelijke munt maar nu we hem hebben ben ongelukkig met gemakkelijke verhalen over de kosten van ontmanteling.

Wat ontwikkelingssamenwerking heb ik door een merkwaardige speling van het lot beetje invloed gehad op de hervorming van het beleid. Dat hebben de powers that be mij tenminste wijsgemaakt.

Na mijn vertrek uit de politiek bood Elsevier mij een buitenland column aan. Dit boek bevat alle columns die ik geschreven heb tussen januari 2010 en augustus 2011.

Ik schreef in diezelfde periode ook kortere en langere essays voor de Volkskrant en NRC-Handelsblad. Ook die treft U in deze bundel aan. Daarnaast is er ook nog ander materiaal dat zijn weg vond in bijdragen aan boeken of lezingen. Ik wens U veel leesplezier toe!

Arend Jan Boekestijn, Leiden september 2011